

DESPRE OAMENI...

În articolul trecut am scris despre handicapul emoțiilor cu trimitere la felul cum ne comportăm din perspectiva emoțiilor, în acest articol aş vrea să continui despre felul cum uneori ne batem joc de noi înşine şi de ceilalţi, sau ceilalţi cum îşi bat joc de noi. În ultima vreme dacă ne uităm pe canalele media observăm că aproape totul este luat în batjocură, de la instituții publice la cele private, eforturile pe care angajații acestor instituții le fac pentru a-și duce sarcinile la îndeplinire sunt spulberate de „binevoitori care vor ei să spună cum stă treaba”, românii în general devin subiecte de batjocură în presa internațională etc.. dar dacă stăm și analizăm rațional ceea ce se întâmplă observăm că noi suntem cei vinovați prin felul nostru de a fi. Dacă ne aducem aminte, înainte de 1989, batjocura, bancurile, „chicoteliile”, „aluziile” erau un set de arme care erau orientate împotriva sistemului de atunci, dar, care astăzi s-au extins ca o denigrare a tuturor împotriva tuturor, ajungând calități „demne de apreciat”. Chiar dacă inițial se pornește de la percepția absurdului unei situații care creează „umorul”, se ajunge în cele din urmă la agresivitate și ostilitate, atât la nivel individual cât și la nivel social.

Probabil că bătaia de joc, derâderea, denigrarea sunt comportamente ce există de la începuturile umanității și reprezintă modul prin care unii indivizi își ating scopul de a fi mai presus decât alții prin altceva decât abilitățile personale obținute în urma muncii. Este o întrecere care pe care, ce uneori își pierde limitele fair play-ului, ajungându-se la o nevoie de a-și ține adversarul prizonier din punct de vedere emoțional prin dominare. Nu are rost să mai discutăm despre moralitatea gestului, căci orice glumă pe seama neputinței fie ea intelectuală, psihică, fizică sau economică a unui individ sau societate poate fi considerat un abuz la adresa individului sau societății respective. Oricum cei care fac aceste gesturi nu sunt cu nimic mai presus decât cei luați în vizor căutând să câștige imagine în fața celorlalți.

Din punct de vedere al unui profil psihologic al acestui individ sau societăți, teoria spune că acesta trăiește sentimentul ascuns al lipsei de valoare, sau pierderea valorii; urăște (sau mai plastic „evită”) sentimentul ca alții să fie mai talentați, populari sau mai de succes ca el, este frustrat de cunoștințele celuilalt. Ca o remarcă pentru specialiștii în psihodiagnostic acești indivizi „permanent se raportează la ce fac și cum fac alții într-un mod critic, negativ, chiar obositor”. Aceștia de multe ori dezvoltă un comportament agresiv care poate fi ambalat într-o formă „umoristică” prin care îi fac pe ceilalți să se simtă rău, iar ei să jubileze sub lumina reflectoarelor și aplauzelor la scenă deschisă încercând să se prezinte în fața propriilor ochi și a naivilor care îi ascultă ca o persoană superioară. Ei vor permanent să controleze ceea ce fac cei de lângă ei, ce gândesc, cu cine se asociază etc. prin întinderea de mici capcane care să-l facă de râs. Vede greșelile altora permanent, dar pe ale sale nu le acceptă mai deloc, ce-i drept prin critică doar atrage atenția asupra sa!. Unii dintre ei fac remarci grosolane, adoptă un limbaj vulgar care este inacceptabil într-un anumit context tocmai pentru a strica buna dispoziție prin intermediul „umorului” de care se amuză mai mult el decât restul. La nivelul Supraeului, acesta nu este pătruns de sentimentul de vinovăție, el neînțelegând consecințele propriilor fapte, scopurile pe care le vizează prin „umorul nevinovat” voalează efectele provocate de acesta, exprimându-se de multe ori arogant, dă sfaturi prin care „nu uită să arate că știe mai bine decât tine”, simte și consideră că are dreptul să facă glume pe seama altora, jucându-se cu emoțiile altora. Strategia este bine pusă la punct, persoana trebuie să fie mult mai slabă ca el într-un anumit domeniu, apoi este agățată prin anumite fraze

prin care cealaltă persoană să reacționeze emoțional, dacă lucrurile nu ies cum vrea, se poate retrage oricând spunând că doar a vrut să glumească. Lumea sa emoțională este restrânsă la „umorul nevinovat” pe seama altora, dacă dispăre decorul este o persoană apatică, morocănoasă, cu clișee verbale fără prea multe lucruri de spus. Tot literatura de specialitate spune că asemenea indivizi provin din medii familiale disfuncționale, să nu uităm că este vorba de un comportament sadic, cruzime la nivel emoțional și se dezvoltă la persoanele care au fost crescute în condiții de rejecție și pedeapsă familială sau socială(reală sau închipuită).

De obicei îi întâlnim mai peste tot din școală până în diferite funcții sociale. Au avut rezultate slabe în școală(dar au bravat pe asta), viața personală dezorganizată(denigrând orice formă de organizare care nu îndeplinește scopurile sale), părinții cum am spus au fost absenți sau autoritari, sunt cei care la locul de muncă încalcă mereu regulile și incită la încălcarea regulilor, dând vina apoi pe colegi pentru neîmplinirile lor, este haotic și instigă la haos profitând de cei care nu-și folosesc simțul rațiunii și se lasă conduși de ei, e cârcotașul care își bate joc tot timpul de intențiile bune ale colegului pentru ai submina credibilitatea în fața celorlalți colegi sau a șefilor ierarhici. Sunt cei care în dialogul cu ceilalți (dacă se poate numi dialog!) promovează confruntarea prin provocarea celui alt la „duel”, dar în condițiile impuse de „umoristul” nostru.

Dar să nu uităm că este doar închipuirea puterii pe care o are asupra altuia, din acest motiv este incapabil uneori de a se dezvolta ca persoană, „el e cel mai tare, se descurcă de unul singur ne mai având nevoie de nimeni și de nimic”, dar cu timpul devine un mare învins al vieții, din cauza aroganței sale. Devine o persoană acră și se leagă de toată lumea, în special de cei pe care i-a batjocorit. Va contesta mereu succesele altora, „cum de s-au ajuns?” pe când el trebuie mereu să atace, să vâneze, ...dar până unde.

Am adus acest subiect în discuție, pentru a fi mai atenți la cei de lângă noi și în special la noi înșine. Schimbarea nu poate veni din afara noastră. În clipa în care fiecare își va asuma rolul pe care îl are în societate cu demnitate și responsabilitate, fiind mai bun și mai profesionist azi decât ieri, cu aceeași monedă vom fi tratați, altfel.....

Psiholog Bogdan Popa

Arad

20 februarie 2012